

РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

© Носкова М.В.

Представлено досвід формування та розвитку інформаційної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей та науково-педагогічних працівників Національного університету «Львівська політехніка», що здійснюється на кафедрі педагогіки та соціального управління у співпраці з іншими кафедрами та інститутами Університету.

Ключові слова – інформаційна компетентність, навчання, підвищення кваліфікації викладачів.

The article presents the experience of formation and development of informational competence among students of pedagogical specialties and scientific and pedagogical workers of the Lviv Polytechnic National University, which is carried out at the Department of Pedagogical and Social Management in cooperation with other departments and institutes of the University.

Key words - information competence, training, teaching of teachers, improvement of professional skills of high school lecturers

Вступ. На даному етапі розвитку вітчизняна система освіти переживає активну фазу реформування. У вересні 2017 року Верховна Рада України прийняла новий Закон України «Про освіту», який за своїм змістом та суттю є революційним, він ламає усталені правила, впроваджує нові підходи до освіти і навчання. Активно обговорюється необхідність внесення змін до Закону України «Про вищу освіту», триває робота над створенням законопроекту «Про освіту дорослих» тощо. Незмінним залишається лише педагог та його провідна роль у втіленні узаконених змін у життя.

Постановка проблеми. Метою даної публікації є представлення досвіду формування та розвитку інформаційної компетентності у студентів педагогічних спеціальностей та викладачів Національного університету «Львівська політехніка», що реалізується на кафедрі педагогіки та соціального управління у взаємодії з іншими кафедрами та інститутами Університету.

Наше прагнення до успішної інтеграції у світовий освітній простір на всіх щаблях освітньої системи потребує від кожного педагога постійного саморозвитку та вдосконалення професійних умінь і навичок у відповідності до потреб цифрового суспільства. За таких умов одною з ключових компетентностей успішного фахівця стає інформаційна компетентність. Її формування і розвиток в учнів та студентів залежить від рівня сформованості інформаційної компетентності педагога.

Проблему формування та розвитку інформаційної компетентності педагогів досліджували вітчизняні та закордонні науковці, зокрема В. Биков, Дж. Браун, Р. Гуревич, М. Жалдак, М. Кадемія, Н. Морзе, І. Роберт, О. Спирін, О. Уваров та ін.

Сформована інформаційна компетентність дозволяє особі вільно визначати та задовольняти інформаційні потреби використовуючи для цього широкий спектр традиційних та новітніх інформаційних ресурсів, опрацьовувати, зберігати та поширювати інформацію використовуючи різноманітні комп'ютерні програми та он-лайн сервіси, а також використовувати їх для комунікації з іншими особами у професійних потребах та у повсякденному житті.

Зважаючи на бурхливий розвиток Інтернету та інформаційних технологій, інформаційну компетентність особистості можна вважати найбільш динамічною та такою, що потребує постійного розвитку. Важливим чинником формування та розвитку інформаційної компетентності є системність та послідовність навчання та підвищення кваліфікації фахівця у відповідності до його професійних потреб.

У Національному університеті «Львівська політехніка» створено умови для формування інформаційної компетентності майбутнього педагога та її розвитку у науково-педагогічних працівників кафедр та інститутів. Потужна технічна база та високий професіональний рівень професорсько-викладацького складу інститутів Університету дозволяє створювати та втілювати в життя спільні навчальні програми та готувати спеціалістів, які поєднують педагогічний та технічний фах.

У Львівській політехніці на кафедрі педагогіки та соціального управління інституту права та психології (ІНПП) у тісній співпраці з кафедрами інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій (ІКНІ) з 2017 року реалізується програма підготовки педагогів за освітньо-професійними програмами I (бакалаврського) та II (магістерського) рівнів вищої освіти. Освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів та магістрів, розроблені

спільно викладачами кафедри педагогіки та соціального управління та кафедр ІКНІ, уможливають підготовку бакалаврів – фахівців за спеціальністю «Професійна освіта» спеціалізація «Комп'ютерні технології», які по завершенні навчання одержать професійні навички програміста, системного адміністратора та кваліфікацію викладача інформатики.

Освітньо-професійна програма для магістрів розроблена за спеціальністю «Освітні педагогічні науки» передбачає спільну діяльність викладачів двох інститутів у підготовці викладача дистанційного навчання з одержанням фаху викладача дисципліни (інформатика, фізика, хімія, математика, економіка, право, іноземні мови тощо). За задумом розробників програми, студенти одержать знання та навички у виборі та розробці оболонки дистанційного навчання, її розгортання та технічного обслуговування, а також, як педагоги зможуть фахово розробляти та наповнювати дистанційну платформу навчальним контентом, організовувати та здійснювати навчальну діяльність у віртуальному середовищі, контролювати та аналізувати результати навчальної діяльності учасників навчання. За півтора року студенти пройдуть шлях від початківця до автора власного дистанційного курсу, який може самостійно здійснювати як навчальний процес так і обслуговувати дистанційну платформу, на якій курс розміщено. Такі знання та навички роблять випускника конкурентно спроможним на ринку дистанційного навчання України, який зараз перебуває на стадії становлення та розвитку.

Якісна підготовка подібних фахівців можлива лише за умови високої професійної та інформаційної компетентності викладачів, які працюють з студентами, а також умов для проведення теоретичних та практичних занять.

Для забезпечення якісної підготовки фахівців за спеціальностями «Професійна освіта» та «Освітні педагогічні науки» при кафедрі педагогіки та соціального управління створено навчально-наукову лабораторію інноваційних педагогічних технологій, яка покликана забезпечити відпрацювання студентами та викладачами кафедри практичних навичок роботи у віртуальному середовищі, впровадженні у навчальну діяльність інноваційних технологій та методів викладання, поширення позитивних практик серед педагогічних та науково-педагогічних працівників України.

Для реалізації поставлених задач лабораторія організовує курси підвищення кваліфікації для педагогів загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів закладів професійно-технічної освіти, науково-педагогічних працівників ВНЗ. Тематика курсів, їх тривалість та форма навчання відповідають нормам Закону України «Про освіту» [2], запитам навчальних

закладів та педагогічних працівників, покликана реалізувати потребу у підготовці висококваліфікованих фахівців для Нової української школи та сучасного професійного та вищого навчального закладу. Створена професійна програма підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників передбачає можливість вибору навчального курсу та форми навчання.

Потенційним слухачам пропонується навчання на курсах за 14 напрямками за очною, очно-дистанційною та дистанційною формами навчання. Кожен напрям передбачає можливість навчання за окремою робочою програмою, тематика якої найбільш близька та потрібна слухачу. Хоча це новий напрям роботи і розроблення робочих програм ще триває, а широка рекламна компанія навіть не розпочиналась, уже виявили бажання навчатись понад 200 педагогів з різних куточків України. Перша група розпочне навчання 27 листопада 2017 р.

Така діяльність кафедри зокрема та Університету загалом має серйозний фундамент, який створювався тривалий час, адже у Львівській політехніці постійно відбувається навчання викладачів на тематичних курсах, які формують та/або поглиблюються навички роботи з он-лайн-ресурсами та комп'ютерними програмами. Зокрема, впродовж кількох років здійснювалось навчання щодо наповнення віртуального навчального середовища Університету. У 2016 році започатковано курси по створенню навчальних відеороликів в програмі Camtasia Studio [1].

Викладачі кафедри педагогіки та соціального управління впродовж тривалого часу опікуються підвищенням педагогічної кваліфікації професорсько-викладацького складу Університету. Силами викладачів кафедри спеціально для викладачів ВНЗ, які не мають педагогічної освіти, розробили програму курсу «Семінар педагогічних знань», за якою багато років організовується та проводиться навчання для науково-педагогічних працівників Університету. Програма Семінару постійно оновлюється з урахуванням запитів та потреб викладачів. Так цього року у програмі розширено навчальний блок «ІКТ в освіті», який розвиває у викладачів навички використання інформаційних технологій у поєднанні з педагогічними методами та прийомами, поглиблює уміння організовувати спільну діяльність викладача та студентів у віртуальному середовищі Університету, використовувати корпоративне середовище Університету Google Apps. Таке розширення програми стало можливим завдяки співпраці кафедри з викладачами інституту дистанційного навчання (ІДН).

Щороку за програмою Семінару педагогічних знань навчаються понад 200 науково-педагогічних працівників Львівської політехніки. Тривалий час з проханням про організацію подібного курсу звертаються викладачі інших вищих навчальних закладів. Цього року таке навчання стало можливим для викладачів ВНЗ м. Львова, у майбутньому кафедра планує організувати дистанційне навчання для науково-педагогічних працівників ВНЗ України.

Висновки. Розвиток та формування інформаційної компетентності студентів та викладачів ВНЗ можливий за умови системності. Це взаємозв'язаний процес та передбачає співпрацю між викладачем та студентами, структурними підрозділами ВНЗ, продуманої системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з урахуванням можливостей та потреб викладачів, власне ВНЗ та потреб суспільства.

Література

1. Глинський Я.М. Розроблення та використання електронних відеоресурсів навчального призначення \ Я.М. Глинський, Д.В. Федасюк, В.А. Ряжська // Інформаційні технології та засоби навчання. – 2017. - № 58. – Вип. 2. – С. 67-78.
2. Закон України «Про освіту» //Законодавство України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>. – Дата звернення: 09.11.2017.

УДК 378:159.9:004

Юрій Вінтюк

Національний університет «Львівська політехніка»

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМП'ЮТЕРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХОВИХ ПСИХОЛОГІВ: ПОТРЕБИ І РЕАЛІЇ

© Юрій Вінтюк, 2017

Зроблено спробу з'ясувати можливості впровадження ІКТ у процес підготовки майбутніх фахових психологів у ВНЗ, потреби освітнього процесу і стан справ щодо вирішення даної проблеми. Розглянуті можливості застосування комп'ютерних технологій у процесі підготовки фахових психологів; вивчені потреби у забезпеченні навчального процесу ІКТ відповідно з чинними вимогами до вищої освіти. З'ясований наявний стан з впровадженням ІКТ у навчальний процес підготовки майбутніх психологів; встановлені чинники, що обумовлюють впровадження ІКТ у процес